

Matt 2:1-12, Trettondagen, Världens ljus, *Att följa en stjärna*

När Jesus hade fötts i Betlehem i Judeen på kung Herodes tid kom några österländska stjärntydare till Jerusalem och frågade: "Var finns judarnas nyfödde kung? Vi har sett hans stjärna gå upp och kommer för att hylla honom." När kung Herodes hörde detta blev han oroad och hela Jerusalem med honom. Han samlade alla folkets överstepräster och skriftlärda och frågade den vad Messias skulle födas. De svarade: "I Betlehem i Judeen, ty det står skrivet hos profeten: "Du Betlehem i Juda land är ingalunda ringaste bland hövdingarna i Juda, ty från dig skall det komma en hövding, en herde för mitt folk Israel". Då kallade Herodes i hemlighet till sig stjärntydarna och förhörde sig noga om hur länge stjärnan hade varit synlig. Sedan skickade han dem till Betlehem. "Bege er dit och ta noga reda på allt om barnet", sade han, "och underrätta mig när ni har hittat honom, så att också jag kan komma dit och hylla honom". Efter att ha lyssnat till kungen gav de sig i väg, och stjärnan som de hade sett gå upp gick före dem, tills den slutligen stannade över den plats där barnet var. När de såg stjärnan fylldes de av en stor glädje. De gick in i huset, och där fann de barnet och Maria, hans mor, och föll ner och hyllade honom. De öppnade sina kistor och räckte fram gåvor: guld och rökelse och myrra. I en dröm blev de sedan tillsagda att inte återvända till Herodes, och de tog en annan väg hem till sitt land. (Matt 2:1-12)

Matteus och GT

Innan vi går vidare in i Matteus budskap är det bra att stanna upp kring frågan varför han skrev som han gjorde. Helt och fullt går givetvis aldrig att förstå men man kan i alla komma lite närmare när man förstår de Gammaltestamentliga paralleller och typer som han utgår från. Matteus har egentligen ett väldigt tydligt fokus, vem är barnet i krubban. För att visa på det så lyfte han fram vissa saker. Den mest självklara parallellen är ju ett direkt citat hopsatt från Mika 5:2

och 2 Sam 5:2. Mika talar om en kommande härskare och befriare från Betlehem och i Samuelboken är det Herrens ord till David. Vi förstår alltså att det är en kung som fötts. Men de vise männen med sina gåvor visar också att det är något mer än en av gamla tiders konung. Deras gåvor och ord återklingar och överträffar drottningen av Sabas när hon kom till Salomon. Matteus bäddar så för Jesus ord om att ”här är något som är förmer än Salomo” (Matt 12:42).

I berättelsen om Jesus födsel kan man också känna igen en annan av Israels stora män i bibeln, Mose. Faraos och Herodes försöker båda döda små barn och Jesus flyr till Egypten men återvänder liksom Mose därifrån för att bege sig till Israel. Slutligen finns en profetia i 4 Mos 24:17 Som talar om ”En stjärna stiger fram ur Jacob, en spira höjs i Israel”. Här talar profeten om en stjärna som visar på en befriare. Men hjälp av gammaltestamentliga paralleller och typer som vi inta tar lika för givet som de för vilka Matteus ursprungligen skrev, visar han så att här har en konung och befriare fötts.

De vise männen följde en stjärna och fann Jesus. Att söka Jesus är grunden för att bli och vara en kristen. Att söka och faktiskt finna. Som troende är vi sökare men också tecken. Vi har stjärnor som för oss närmare Kristus, och vi är stjärnor som kan föra andra närmare honom. Jag tror att berättelsen om de vise männen kan lära oss något om båda dessa uppdrag.

Ser vi våra stjärnor?

Stjärnan drar de vise männen långt hemifrån. Först mot havets kust och maktens centrum i Jerusalem. Och sedan till det riktiga målet, Jesus. Om herdarna i Lukasevangeliet fick tydliga direktiv med sjungande änglahär så var de vise människors klart diskretare. En stjärna som tänts. Det är nog oftast för oss som för

de vise männen. Det är sällan vi får glädjen av att lyssna till änglakörer som på ett solklart sätt befäster vår tro på Jesus. Visst skulle det vara skönt med tydliga tecken att följa när vi söker efter Jesus, vars närvaro vi kanske upplevt så tydligt tidigare. Men de beskedliga tecken vi får kräver något av oss, tro.

Och det är det som gör att vi blir delaktiga. Herdarna får bevittna det fantastiska som händer men de blir aldrig delaktiga. Efter att ha sett Jesusbarnet beger de sig ut i natten igen för att vakta sina får. Men de vise männen de har något att ge Jesus. De blir en del av det som händer. Deras gåvor kom säkert väl till pass under flyktingtiden som väntade i Egypten. Men än mer pekar deras gåvor profetiskt mot vem barnet i krubban är. Guld till en kung, rökelse till den ende sanne prästen och myrra till den som fötts för att dö. Herdarna hade det kanske enklare men de vise männen blev på ett annat sätt delaktiga. Vår tro gör oss delaktiga. Vi blir Guds arvingar, hans barn. Vi blir något lång mer än observatörer.

Vår tro, vår vilja att tro, binder oss vid Jesus likt inget annat. Den tro vi så ofta kan kämpa med är något att vara glad över. Kanske är det därför så sällan Jesus säger till sina lärjungar vem han verkligen var. Och när han väl gjorde det inte gav tid för frågor. Lärjungarna var tvungna att riskera något i sin tro. De fick riskera att ha fel. När sedan hjälparen kommer till dem och oss blev denna trosakt enklare men den kommer alltid att vara just en akt, en handling. Något som skiljer åskådare från den som verkligen är med. Lärjungarnas situation påminner så mer om vår än de som levde samtidigt med dem och som såg Jesus göra alla under, men aldrig kom till tro.

Men även om tron är en handling som kan vara krävande så finns det tecken, om man så vill, stjärnor att följa. Allmänna som skapelsens under eller kyrkans sakrament. Men också särskilda som är unika för var och en. Men kanske

behöver vi bli lite mer som de vise männen. De satt i sina torn och sökte noggrant genom himlen efter tecken. Beräknade himlakropparnas rörelser med avancerad matematik. Deras tro och metoder var inte dem Gud kallat oss till men de sökte och Gud lät dem se. Det kanske kan bli lite bekvämt för oss som lever våra kristna liv. Vi har vår kyrka och våra Gudstjänster. Varför skulle vi söka efter Jesus, vi som redan har funnit honom? Och visst har vi funnit honom, och visst kan vi möta honom här i våra gudstjänster. Men Jesus är oändligt mycket större än de ramar som våra mötetraditioner sätter upp.

Det är inte fel att söka där man tror att man ska finna. Det gjorde också de vise männen. Men de fann något de blev förvånade över. De fann något som fick dem att söka efter en kung där de inte trodde att de skulle söka. Först i en avkrok i det romerska riket och sedan inte ens i denna avkroks huvudstad utan i en annan by. Men de tvekade aldrig. När de fick veta att judarnas konung skulle födas i Betlehem, ja då gick de dit. De stannade inte för att diskutera hur det teologiskt gick ihop eller om det inte fanns andra profetior och messiaslöften.

Ibland behöver vi kanske möta Gud med öppnare sinnen och villigare hjärtan. Kanske vill han att vi ska möta honom på en helt annan plats än vi tror. På en stubbe ute i skogen, på en bänk utanför Kicks eller i en bönestund med vår fru eller man. Det finns ett allvar och en angelägenhet i de vise männens sökande som vi kan inspireras av. Att någon gång lägga ner allt för att söka Jesus. Inte för att vi måste eller ens bör utan för att vi behöver det.

Lyft din egen stjärna

Då, för mer än tvåtusen år sedan, var det en stjärna som ledde männen från öster till Jesus. Idag har vi som församling och individer samma uppgift. Det är klart att Gud kan leda människor till Jesus genom andra tecken men han har gett oss en särskild roll i att visa på honom. Vi bär på ett uppdrag och ett vittnesbörd

som kan peka mot Jesus. Ingen kommer att träffa honom i kött och blod idag. Ingen kommer känna hans hand på sin axel och se han kärleksfulla ögon. Men vår hand och våra ögon kan peka ut en riktning. Så här i efterdyningarna av julen ligger fortfarande dess bilder nära till hands. Jag tänker i en barnslig men ändå klar bild hur vi som kristna står som stjärngossar med var sin stjärna stolt lyft över våra huvuden. I de luciatåg där pojkarna ännu inte börjat tycka att en vit klänning med strut är töntigt kan man få se hur stjärngossarna står glada med sin stjärna sträckt så högt de bara kan.

Tänk om vi kunde sträcka upp våra stjärnor med samma glädje och stolthet. Att vi tvekar ibland kan kanske ha att göra med en missuppfattning kring vilka stjärnor vi måste sträcka upp. Att det handlar om en stjärna där det står ”allt du gör är fel!” Eller ”kom och bli frälst och låt lammets blod skölja dig ren!” Vi tror kanske ibland att vi ska möta våra vänner med samma ord som fick människor att söka Gud på 1930-talet. Eller att det enda vi har att säga är att de måste bli som oss för att nå Gud.

Men det är spännande att se hur Gud själv gör. Han möter de österländska stjärntydarna precis där de är, med ett språk de förstår. Tänk tanken, Gud använder astrologi för att peka på Jesus. Jag är övertygad om att de flesta församlingar i vårt samfund skulle lämnat in en alvarlig protest långt tidigare. För oss är nog bara tanken på att anordna något i vår kyrka, för människorna som bor runt omkring, utan att avsluta med en andakt en utmanande tanke.

Vi är så oroliga för att göra fel på bägge håll. Dels är vi rädda att vi ska kompromissa med vårt budskap och dels är vi rädda att framstå som knepiga för människor som inte tror. Och fångade mellan dessa rädslor blir resultatet nog ganska ofta status quo, inget händer. Men Gud han bryr sig inte så mycket, han är inte så orolig. Där vi kanske ibland riktar blicken för mycket på oss själva ser

han människors behov. Sen om det krävs att han spelar med i astrologiska övertygelser eller själv blir människa spelar ingen roll. Han har ett mål och det är att hjälpa människor.

Men Gud är inte bara beredd att möta människor på deras planhalva. Han är också redo att lita till deras egen vilja. Gud möter människor där de är men han matar dem inte med silversked för då blir de bara åskådare och aldrig delaktiga, troende arvingar. Han visar en stjärna men han räknar också med männens vilja att lägga ner tid och möda på att söka själva. Att korsa länder för ett hopp. Jag tror att också vi kan lita på människors egen vilja. Möter vi dem där de är behöver vi inte vara rädda att bli stående med en fest utan gäster. Det finns ett behov hos alla människor. Visar vi en stjärna som gör att de kan förstå det absolut viktigaste, att det kan vara möjligt, så kommer de att söka.

Vilka stjärnor som vi kan sätta upp som församling och som personer varierar givetvis. Alpha verkar för mig vara just ett försök att som församling möta människor i deras sökande, och ge en öppen vägvisning mot Jesus. Men givetvis måste vi sträva efter att varje Gudstjänst, varje tonår eller juniorsamling blir en skinande stjärna. Som församling kan vi verkligen samlas kring en stor och skinande stjärna för människor som bor runt omkring. Men hur skinande den än blir så kan den aldrig bli mer än en. Men om vi bär med oss samma uppgift i våra liv så kan vi fylla en hel himmel med stjärnor som leder mot vår frälsare, världens ljus. Då kan stjärnor som pekar mot Jesus höjas i skolan, fikarummet, på hockeymatchen, föräldramötet, i World of Warcraft eller var vi än är. Vilken stjärna du hissar är inte det viktiga, bara att den pekar mot Jesus.

Vilken stjärna kan du resa för att peka mot Jesus, och vilken stjärna borde du följa för att komma närmare honom.